

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedel in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložne naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi oglasi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravočasni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 7, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Avstrijski problem.

XI.

Rekapitulacija in zaključek.

Da smo se bili zadnjič dotaknili žalostnih dogodkov v deželni zboru kranjskem, oziroma vzrokov in namenov, ki povzročajo te dogodke: temu ni bil morda vzrok ta, ker smo hoteli rekrimirati ali obdolževati to ali ono stranko. Namen, ki nas je vodil, smo označili v zaključku članka, navedši latinski pregovor: „Si parva licet componere magnis“ — če se malo sme vsporejati z velikim! Na kranjskem izgledu smo hoteli konstatirati, da največji greh je, ki ga moremo storiti na škodo velikih stvari, ako jih presojamo in ocenjamo z malega, često sebičnega, vsakdar pa tesnoročnega stališča lastne stranke. Stoječi na takem nizkem stališču se ne moremo povzpensjati do tiste objektivnosti in tistega bistrega vida, ki je potreben, ako hočemo služiti veliki skupni stvari!

Razrešenje avstrijskega problema je tak velik skupni cilj. Pot, ki vodi do tega cilja, pa je zastavljena po osrednjem parlamentu v sedanjih njega sestavi. Zbornica, nastavša po sedanjem volilnem sistemu, je nesposobna za to nalogo, je nesposobna za vsaki napredek in za vsako povspenševanje regeneriranja države! Sedanji avstrijski parlamentarizem se mora reformirati od temelja gori! V tem je rešitev, s tem bo dana možnost za razrešenje avstrijskega problema. Do take reforme pa more dovesti le reforma volilnega reda v zmislu razširjenja volilne pravice. Zato tako razširjenje moramo biti vsi, brez vsakega oziranja na to, ali bo imela od tega naša lastna stranka dobiček ali škodo. Manjši interesi se morajo umakati velikim! Ali če govorimo o stališču, ki naj je zavzemljejo posamične stranke nasproti vprašanju razširjenja volilne pravice, oziroma reformiranja našega državnega parlamentarizma, niti ne prihajajo v poštev manjši interesi nasproti večim, ker stranka in nje obstank nista cilj za se, ampak sta le sredstvo, s katerim hoče dosežati dotična skupna ljudij — više cilje. Kdo bi hotel žrtvovati delo le zato, da si ohrani — orodje nepokvarjen?!

Mi vemo dobro, da pride po izdatnem razširjenju volilne pravice do večih ali manjših sprememb v sestavi strank in prizadeta utegne biti tudi stranka, kateri služiti si štejemo v čast in ponos. Ali tega pomisleka ne poznamo, ko govorimo o vprašanju razširjenja volilne pravice. Kaj pomenja vprašanje koristi stranke nasprot vprašanju srečnega razrešenja državnega problema v zmislu enakosti

pravice in svobode vseh narodov?!

To smo hoteli posebno poudariti, izlasti zato, ker se nam sosebno od socijalistične strani rado prihaja z očitanjem, da mi narodnjaki smo tesnoročni in starokopitni, da nam je obzorje omejeno, da nimamo zmisla za potrebe sedanje dobe, pozvane, da reši socijalno vprašanje, da smo sebičnejši, ki radi koristi lastne stranke žrtvujemo življenske interese širokih mas in ki hočemo rodi lastnega interesa konservirati kričečo krivico, ki jo trpe te mase politično, in vsled tega tudi socijalno in ekonomično.

Ako se posreči dosega velikega cilja, ki mu pravimo razrešenje avstrijskega problema, potem bo spleh dovršena misija dosedanjega razvrščenja strank po narodnih načelih in izgubi to razvrščenje pravico do obstanka. Potem še le pride čas, po katerem hrepene mnogi in najboljši duhovi, ki pa je nemožen, dokler ne bo rešen avstrijski problem z ustvaritvijo garancij za obstanek in razvoj vsakega plemena — čas za razvrščenje strank po političnih in gospodarskih načelih in socijalnem naziranju! A le tako razvrščenje strank more ustvariti podlago za zdrav, plodonosen in koristim vse skupnosti služoč parlamentarizem! Potem še le se odpro široka vrata za veliko nalogo nastopajočih dob: za velike socijalne reforme.

Kdor hoče to, mora hoteti torej razrešenje avstrijskega problema v gori označeni smeri, mora hoteti v ta namen reforme našega parlamentarizma in mora hoteti edinega sredstva za to: volilne reforme v zmislu razširjenja volilne pravice. Prva resnična velika etapa do razrešenja avstrijskega problema je torej razširjenje volilne pravice, — populiziranje osrednje zakonodaje! To je conditio sine qua non, ki se mora spolniti! In če ni drugače, naj se izvede to z oktroa, to je: mimoidši sedanji preživeli, degenerirani, kompromitirani in diskreditirani državni parlamentarizem!

Razširjenje deželne realne gimnazija v Pazinu v višo realko.

Govor posl. Vekoslava Spinčiča v seji deželne zbornice istrskega dne 30. oktobra 1903.

(Dalje.)

Nadalje pravi deželni odbor, daje dobro, da se je osnovala realka, da se more vzgajati dovoljno učiteljev za italijanske šole po Istri. Vi morete dobivati takih učiteljev iz

Trentina, kjer v obse italijanske družbe podpira take učence. V Trentinu so učitelji slabo plačani, pak prihajajo jako radi v našo pokrajino. Ko bi bil deželni odbor nepristranski, ne bi govoril, da se ustvarja italijanska realka radi pomanjkanja italijanskih učiteljev, ampak bi povedal: hrvatskih manjka in otvoriti hočemo hrvatsko realko. Ali pokazal je tudi tu, kakov je, in ni gledal, da bi kaj storil za one, ki potrebujejo, ampak za one, ki takorekoč v masti plavajo.

Dalje pravi deželni odbor, da troški ne narastejo Bog ve kako, ker da treba samo 5 učiteljskih sil. Pripomniti moram, da se teh pet učiteljskih sil jemlje kakor kaka bagatelica, a se ne povdarja, koliko bi stala Istro ta bagatelica 5 profesorjev. Računajmo samo 5000 K na vsakega, a toliko se mora računati, pak bomo videli da je to 20000 K na leto samo za 5 učiteljev. Razum tega je rečeno, da je to brez učitelja veronauka, ki je jednak drugim in bi bilo torej 24000 kron. Navajajo se za tem še druge svote kakih 4000 K za eno, drugo, tretjo stvar, in bo vse to stalo pokrajino 30000 K na leto. To imenuje deželni odbor bagatelo; in da bo zasmeh še večji, pravi se, da se bo to pokrivalo od šolskih pristojbin, ki jih bodo plačevali učenci. Naj vsaki njih plačuje po 15 K; od 100 učencev bi se dobivalo 1500 K, a treba računati še s tem, da se večina njih oprošča od te takse. To je zasmehovanje, s tem se meče pesek v oči onim, ki ne mislijo dalje od nosa.

Prehodivši tako poročilo deželne odbora le v glavnih točkah, in ko sem konstatiral le glavno, kar je navedeno v njem, prehajam na poročilo, ki je je malo poprej prečital poročevalec šolskega odseka, posl. Ventrella. Pravi, da je dež. odbor dlje časa razmišljal, ali naj ustroji gimnazij ali realko, in konečno da se je odločil za realko radi tega, ker je bila realka v Piranu odpravljena brez razloga in ker v Istri sploh ni nobene realke. Na to hočem reči samo toliko, da je italijanska realka v Piranu bila propala samo radi tega, ker ni imela dovolj učencev. Ne vem, da li so razni organi, delali na to, da se ta realka uniči, kakor so svoj čas delali radi prejšnjega gimnazija v Pazinu, v katero so naši učenci mnogo zahajali in fakt je, da je realka v Piranu ugasnila sama od sebe, ker ni imela dovolj učencev.

Na drugi razlog opazam samo toliko, da, ako tudi ni realke v pokrajini, je taka prav blizu v Trstu, da pa je ni za hrvatsko in slovensko narodnost, in da, če se že hoče imeti realko v pokrajini, bi se morala ustrojiti tudi hrvatska in slovenska realka, ali

vsaj taka, na kateri bi se poučevalo tudi hrvatski in slovenski toliko, kolikor italijanski. Opažam nadalje, da govori tu deželni odbor: naše prebivalstvo nima zavodov, v katerem bi se realistični nauki predavali v materinem jeziku. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 12. novembra 1903

Iz deželnih zborov. V včerajšnji seji istrskega deželne zbornice poročal je poslanec dr. Belli o predlogu finančnega odseka glede podeljenja občinske bolnišnice v Pulju. Poslanec dr. Stanger povdarjal je v svojem govoru, da hoče Pulj naprtiti deželi svojo bolnišnico, ker je ista pasivna. Nadalje je menil, da bi bilo potrebno prenesti iz njega lekarno, oddeliti jetične bolnike in povečati oddelek za umobolne. Kar se tiče kupne cene, dejal je govornik, da bi bilo dovolj 150.000 kron in je slednjič predlagal, naj bi se vsa stvar izročila v proučevanje posebnemu odseku 7 členov, med katerimi naj bi bila tudi dva zastopnika manjšine. Ko je na to govoril še posl. Kompare, predlagal je posl. Zarotti zaključek te debate.

Poslanec dr. Laginja je protestiral proti takemu neliberalnemu postopanju v razpravljanju tako važnih stvari, na kar ga je deželni glavar zavrnil, da so govorili že trije govorniki. Dr. Laginja: Trideset bi jih moralo govoriti; volite nas v odseke, pa bomo v zbornici manj govorili. — Govoril je potem še poročevalec dr. Belli, na kar je zbornica odklonila dr. Stangerjev predlog. — Slednjič je zbornica po dolgem govoru posl. dra. Laginje vsprejela predlog finančnega odseka.

Zjutranja seja je bila na to zaključena ob poldrugi uri popoldne ter je ob 5. uri popoldne prišla večerna seja. V isti se je finančnemu odseku izročil predlog glede deželne podpore za zavarovanje proti toči. Vsprejel se je soglasno predlog finančnega odseka glede železniške postaje v Oprtlju in istotako soglasno predlog poslanca dr. Trinajstića glede železniške postaje v Livadah.

Poslanec Spinčič stavlja je predlog, naj bi se število potovalnih poljedeljskih učiteljev v toliko pomnožilo, da bi vsak okraj imel svojega učitelja. Poslanec Andrijičič pa je stavljal predlog, naj bi se od vlade zahtevalo dovoljenje za uničevanje zajcev na krškem otroku. Spinčičev predlog je bil odklonjen, Andrijičičev pa je bil soglasno vsprejet.

Zbornica je vsprejela z glasovi večine tudi proračun poljedeljskega zaklada za leto 1904.

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoški spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

Dvojno snidenje.

Pogosto je nehala opazovati otroke, da je uprla svoje krasne oči v resni obraz soprogov; in često, če so se srečavali pogledi obeh, sta menjavala čustva tihe sreče in globocih razmotrivanj. General je bil močno zagorelega obličja. Na široko, vedro čelo so se sipali kodri sivih las. Muški pogledi njegovih višnjevitih oči, junaštvu, začrtano mu v gubah ovselega obraza, je pričalo, da si je z naporom delom zaslužil rdeči trak, ki je dičil gumbaico njegove suknje. V tem trenutju je odsevalo nedežno veselje obeh otrok iz njegovega krepkega, pogumnega obraza, kjer sta se pojavili neizrečena dobrosrčnost in puštenost. Ta stari vojak je brez množega truda pomladel znova. Mari nimajo vojaki vsikdar neko ljubezen do mladine, ker so do-

volj izkusili neprimliko življenja, da spoznava ubornost sile, a prednosti, ki jih ima šibkost? Se več, pri okrogli mizi, razsvetljeni od astralne svetiljke, katere živahna luč je zastreljevala na kamini stoječe, motno sveteče sveče, je sedel trinajstletni deček, naglo listajoč po debeli knjigi. Bratovo ali sestrično kričanje ga nikakor ni motilo, in njegov obraz je izražal mladinsko radovednost. To pozorno pečanje so upravičevale mične pravilnice »Tisoč in ena noč« in licejska uniforma. Naslonivši se, podpiraje glavo z jednim komolcem na mizo in drugo roko, katere beli prsti so se zavili v rjave lase, je ostal nepremičen, utopljen v misli. Ker mu je padala svetloba ravno na obraz, in bilo ostalo telo v senci, je bil podoben jedni onih temnih Rafaelovih slik, kjer se je bil naslikal samega sebe, zamišljenega, bolehnega in razmotrivajočega svojo prihodnost. Mej to mizo in markizo je sedelo veliko, lepo, mlado dekle, ki je pripognjeno preko istega, delalo na vezilnem okvirju. — Od časa do časa je povzdigalo glavico, katere črni, umetno spleteni lasje so se svetili v luči. Že Helena sama je bila divna. Njeno lepoto je dičil

redke slučaj kreposti in elegance. Čeprav je bila tako pletena, da so se lahko videle živahne poteze na njeni glavi, so bili vendar njeni lasje tako obilni, da so se začeli, upiraje se glavnikom zobom, energično kodrati na začetku vratu. Njere jako goste, razmerno zbočene obrvi se niso prilegale beloti njenega jasnega čela. Zgornjo ustnico je pokrivalo znamenje močnatosti, tvoreče pod grškim nosom s krasno dovršenimi orisi nek rujavkasti naslet. Toda mično okrogle oblike, čisti izraz ostalih potez, lesk nežnega inkarnata, ča robao bujne ustnice, dovršenost podolgovatega obrazka, zlasti pa svetlost njenega deviškega pogleda, so dajali tej dražestni lepoti žensko ljubkost in očarajočo priprostost, kakor ju zahtevamo pri taci angeljih miru in ljubezni. A mlado dekle ni imelo na sebi nič šibkega, in srec mu je moralo biti istotako blago, duša istotako krepka, kakor njena izredna zunanost, njen mični obrazek. Molčala je, kakor njen brat licejec in bila navidezno plen jedne onih, usodepolnih misli mladega dekleta, katerih ne morejo večasih razjasniti niti očetovska opazovanja, niti materinska bistroumnost, tako, da ni bilo možno

vedeti, naj se li pripisujejo svojevoljnimi senčnim slikam, ki so se pojavljale na njenem obrazu podobno nežnim oblakom na vedrem nebu, migljanju luči ali tajnim skrbem.

Ta hip sta mož in žena popolnoma pozabila najstarejših otrok. Vendar pa je bil general večkrat pregledal praševalnim očesom ta nemi prizor, ki je v drugi vrsti nudil gračijozno uresničenje upov, izraženih v otroškem hrupu in postavljenih v ospredje te ženske slike. Razlagaje človeško življenje po neopazanih stopinjah, so tvorile te postavbe nekako živo pesen. Razkošni okrasni, kraseči salon, različno razvrščene osebe; po raznobarnih oblačilih provzročeni kontrasti; ti obrazi, tako različni po konturah, povzročeni od starosti in luči, so razlivali čez te človeške strani vse zaklade, ki jih zahtevajo kiparji, slikarji in pisatelji. Skratka, tihota in zima, samota in noč so zaznamovale s svojim veličastvom to vzvišeno in najvno sliko, ta dragoceni prirodni učinek.

(Pride še.)

Posl. Andrijić utemeljeval je svoj predlog glede korakov, katere je storiti v zboljšanje ribištva in je obsojal dejstvo, da je italijanskim ribičem iz Čoze dovoljeno ribariti na naših obrežjih. O tem predmetu govorila sta še poslanca dr. Stanger in Davanzo, na kar je bil Andrijićev predlog odkazan politično gospodarskemu odseku.

Po izerpljenju dnevnega reda prečitale so se razne interpelacije, med istimi interpelacija poslanca Kompareta radi zabranjenja slovenskih napisov na pokopališču od strani miljske občine; interpelacija poslanca dra. Laginje glede jezikovnih sposobnosti uradnikov, ki se imajo imenovati za glavni davčni urad v Pazinu; interpelacija poslanca Mandića glede zaplenjenja »Naše Sloge« in slednjič druga interpelacija poslanca dra. Laginje glede zapostavljanja hrvatskega jezika na rovinjskem okrožnem sodišču.

Danes popoldne bila je zopet seja.

Iz Dalmacije prihaja luč! V delnem zboru dalmatinskem je izgovoril srbski poslanec Vukotić te le besede: »Srbi ne bomo v bodoče nasprotovali vresničenju hrvatskega državnega prava!«

V malo besedah preveselo sporočilo. Mi smo radostno presenečeni po tej izjavi Srbov. Bili smo sicer prepričani, da zaslepljeni bratje opuste enkrat bratomorni boj, od katerega sta imela koristiti samo Dunaj in Budimpešta. Naša vera je bila trdna, da pride čas, ko si sežeta Hrvat in Srb v bratsko desanico, da sedeta k mizi na skupno posvetovanje, kako bi združeno silo branila domovino proti skupnim sovražnikom! Ali nismo mislili, da pride to tako hitro. Mnogo tega je ležalo med brati, kakor črna senca, česar ni nikdo njih hotel pozabiti, in mi smo mislili, da se bodo rane, ki so si jih zadajali eden drugemu celile le počasi in da doživimo še mnogo mnogo tega, kar bo sezalo v dušo, predno pride do sporazumljenja.

Motili smo se in veselili smo, da smo se motili. Iz Dalmacije prihaja luč. V Dalmaciji so prišli prvi do spoznanja, da je skupno delo absolutno potrebno. Srba Vukotića sporočilo v dež. zboru dalmatinskem je enunciacija zgodovinskega pomena za medsebojno življenje Jugoslovancev in nam se vidi izključeno, da ne bi to vplivalo na dogodke v Banovini.

Saj narod se ne sovraži med seboj; samo resnih voditeljev treba, ki izvedejo sporazumljenje.

Hvala Bogu, tudi teh je! Saj ravno zaradi tega je centralni odbor hrv. stranke prava odklonil vstop »čistim« v skupno organizacijo, ker so ti poslednji proti vsakemu sporazumljenju s Srbi.

Zastonj je boriti se proti Srbom! Naj jih Frank priznava ali ne priznava: oni so tukaj in z njimi se mora računati! Pa zakaj jim se ne bi priznala njihove pravice? Ali ne plačujejo davkov tudi oni, ali nimajo oni istih dolžnosti kakor Hrvati? Ali pa nimajo tudi skupnih interesov s Hrvati? Nimajo-li skupnega sovražnika? Zakaj ne bi smela srbska zastava, kakor narodno znamenje, pravice viseti poleg hrvatske?!

Stvari so se obraile na bolje! Srb priznava hrv. državno pravo in tajnik hrvatske stranke prava, Štefan Radić, govori na srbskem shodu v Gliai o upravičenosti srbskih zahtev.

Eh, dr. Josef Frank in vsi drugi Kobi, Šmuli! Klenka vam smrtni zvon! Dogodki vas postavljajo na laž!

Koerberjeva vlada in Slovani. — Dne 8. t. m. je bil v Ljubotomu shod, na katerem je govoril drž. poslanec dr. Ploj. Govornik je v dolgem govoru pojasnjeval dosedanje — delovanje (risum teneatis, amici!) državnega zbora in je govornik prišel do resničnega zaključka, da je bilo to delovanje povsem sterilno. Tu je zadonelo govorniku od vseh strani: »Tudi jugoslovanska delegacija mora v obstrukcijo nasproti strankarskemu ministerskemu predsedniku dru. Koerberju.«

Gospod posl. dr. Ploj je pripomnil na to, da je treba izbiro taktičnih sredstev prepuščati klubu. On se noče že danes izjaviti o izjavi volilcev za obstrukcijo; povdariti hoče le toliko, da bo to le zasluga sedanjega ministerskega predsednika, ako konservativna stranka Jugoslovancev poseže po obstrukciji in za to se že pojavlja mnogo nagnjenja. Tej izjavi poslanca Ploja so zborovalci burno pri- trjevali in so klicali »Abzug Koerber!« Po

tej epizodi je povdarjal govornik, da so Jugoslovani sedaj v najstrožji opoziciji proti ministerstvu Koerberjevemu in da jih je ministerski predsednik sam potisnil v opozicijo. Morda je imel ministerski predsednik s prvega dobre namene, ali sedaj vesla le po vetru nemške ludske stranke in je iz načelnika uradniškega ministerstva postal načelnik strankarskega ministerstva. Tega mnenja z Jugoslovani so tudi zastopniki drugih slovanskih narodov, ki vedno glasneje izražajo svoje nezadovoljstvo s sedanjim režimom. Nezaupanje je že toliko, da ni verjetno, da bi mogla vlada zavoženi voz spraviti zopet na pravo pot. Govornik je tudi oostro kritikoval nedosledno in nestalno postopanje dra. Koerberja nasproti Ogrski iz česar je sklepati, da sedanji ministerski predsednik ne ureja svoje politike in svojega delovanja po stvarnih, ampak po osebnih ozirih. To pa je v sedanjih resnih časih uničevalna politika. Politike oportuniste in zavlačevanja mora biti konec in žnjo mora izginiti tudi nje mojster! Do spremembe mora priti in jugoslovanska delegacija jo more pričakovati povsem mirno, ker ona ne tira osebnih, ampak stvarno politiko. Ona bo podpirala vsako vlado, ki bo z dejanji — in ne le z besedami — zastopala in uresničevala samo ob sebi umevni princip pravičnosti do vseh narodov države.

Splošna in burna pohvala je spremljala ta izjava. Sploh se je po vseh pojavih na tem shodu kazala kakor rudeča nit zahteva po najenergičnejšem odporu proti načrtom Nemcev in žojimi združenje vlade, naperjenim proti narodnim in kulturnim pravicam slovenskega naroda.

Shod avstrijske socialno demokratske stranke. V večerjajski seji razpravljali je shod avstrijske socialno-demokratske stranke o agitaciji za splošno volilno pravico. Delegat Morgenstern priporočal je živahnejšo agitacijo, posebno v parlamentu. Behr je priporočal generalni štrajk kakor agitacijsko sredstvo za splošno volilno pravico. Prähauser je pobijal Behrovo mnenje in priporočal delavska konsumna društva. Dr. Adler pa je menil, da je krivo toliko jedno kolikor drugo mnenje: sedaj se še ne more vedeti, da li bodo delavci res prisiljeni poslužiti se generalnega štrajka v dosego splošne volilne pravice. Valed tega se ne more že v naprej proglašiti generalnega štrajka v politične namene a istotako neupmetno bi bilo izrekati se principijelno proti temu skrajnemu orožju.

Včeraj je shod vsprejel resolucijo, ki protestuje proti zedinjenju Avstrije z Ogrsko z državnopravnega stališča.

Iz ogrske zbornice. Včerajšnja seja ogrske zbornice ni prinesla nikakih novih zanimivih momentov. — Govoril je poslanec Polonyi, kateri se je opravičeval pred očitanjem, da je Tiszi napravil gotove obljube. Govornik je povdarjal, da je Tiszi obljubil le to, da bo glasoval za proračunski provizorij, da se na ta način omogoči razpuščenje zbornice in razpis novih volitev. — Govoril je na to ministerski predsednik grof Tisza in zopet skušal pojasnjevati nekatere temne točke njegovega programnega govora. Slednjič je izjavil, da bo obširneje govoril o vprašanju vojaških emblemov, ko se v zbornici predloži tožadveni zakonski načrt.

Tržaške vesti

Veselo vest našim naročnikom in prijateljem javljamo danes. S 15. t. m. stori naš list korak, katerega dosedaj še ni storil noben slovenski in tudi ne noben hrvaški list. Izhajal bo namreč od tega dne naprej vsaki dan, torej tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5. uri zjutraj; le o ponedeljkih bo radi nedeljskega počitka izhajal še le ob 9. uri zjutraj. Valed tega bo prinašal zjutraj najnovejšo vest: istočasno z italijanskimi tržaškimi jutranjimi listi, tako, da ne bodo več imeli slovenski čitatelji potrebe kupovati italijanskih jutranjih listov. A tudi zunanji naročniki bodo mnogo na boljsem. Iz našega lista bodo doznali o dogodkih prejšnjega dne in vse noči do jutra prej, nego iz vsakega drugega slovenskega ali hrvaškega lista. Naš list se bo namreč odpošiljal s prvimi jutranjimi vlaki ter bo dospeval n. pr. v Gorico ob 8. uri 48 minut zjutraj, v Pulj ob 11 uri 35 min. predp., v Št. Peter ob 9. uri 47 min. zjutraj, v Ljubljano ob 11. uri 19 min. predp., na Reko ob 11. uri 48 min. predp., v Celje ob 1. uri 25 min. pop., v Maribor ob 2. uri 47 min. pop., v Zagreb ob 3. uri 28 min. pop. itd.

Ta nova uredba pri našem listu bo pa zahtevala mnogo večih stroškov, nego smo jih nosili do sedaj. Kljub temu in kljub dejstvu, da dobe naročniki kakih 60 listov več na leto, ostane cena listu ista, kakor je bila do sedaj.

Naš list pa ne ostane le pri tem, da premeni način izdajanja, ampak bo posvečal svojo pažnjo tudi zboljšanju vsebine. Razun razširjenja brzojavnih vesti bo skrbel list za to, da dobi brzo zanesljiva in važna poročila iz vseh središč in večjih krajev naše slovenske domovine. Posebno pažnjo pa bo posvečal točnim trgovskim poročilom, katere bodo mogla zanimati naše trgovce in obrtnike. Možnost in dolžnost za to daje našemu listu okolnost, da izbaja v prvem trgovinskem centru naše države, v katerem centru se tudi osredotočuje slovenska in hrvatska trgovina.

Kar se tiče našega političnega stališča, bo »Edinost«, kakor doslej, stala na narodno-radikalnem stališču, ne bo se pa vtikala v naše strankarske, še manje pa v osebne boje. Gojila bo, kakor dosedaj, slovensko vzajemnost ter se bo posebno pečala z razmerami bratskih nam narodov hrvatskega in srbskega in Balkana sploh. O vsake poštene slovenske in slovanske stranke bo predmneval naš list, da jej je namen blaginja in napredek naroda ter da so jej različna le pota do do sege teh eljev. Neizogibna kritika korakov ene ali druge stranke, kateri koraki se jej bodo zdeli škodljivi za našo skupno stvar, bo torej vedno blagohotna.

S temi spremembami in načeli se predstavljamo naš list slovenskemu občinstvu ter se nadeja, ne le, da mu ostanejo zvesti dosedanjji naročniki, ampak, da ga podprejo tudi novi naročniki. Po svojih skromnih močih bo naš list služil naši skupni stvari ter bo rad sprejemal in upravljal dobre nasvete in opravičene želje svojih samljenikov.

Mi smo storili ter smo vedno pripravljani storiti vse, kar je v naših močeh. Na slovenskem občinstvu je pa v prvi vrsti, da nam se svojo podporo omogoči doseganje cilja, ki smo si ga postavili s preuredbo svojega lista.

Sadovi vladne politike v Trstu. Radi žaljenja veličanstva bil je včeraj pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obsojen neki Menotti Cesca, star — 12 let!! Fant je na najboljši poti, da postane svoječasnno tržaški župan, ako ne celo kak namestništveni svetnik. V Trstu je vse mogoče.

Tržaška sv. Jakobska godba. Ker je v večerjajski »Edinosti« po pomoti izostala glavna točka o običnem zboru sv. Jakobskega orkestra in ker se je ime društva na običnem zboru spremenilo, ponatiskujemo danes še enkrat to popolnjeno poročilo, ki se glasi:

Na običnem zboru prijavilo se je nekoliko novih členov in podpornikov. Vse kaže, da se vzbudi zanimanje za našo godbo v širših krogih.

Podpisani odbor se obrača ponovno do vseh, ki imajo veselje do godbe, da bi pristopili našemu društvu. Godba je plemenit šport, ki razveseljuje tudi tiste, ki niso godeci. Vpišite se kakor členu našega društva, podpirajte nas, privedite nam še drugih moči, da bomo z združenimi močmi dosegali čim več. Sedež društva je v ulici Sette Fontane št. 4. pri gostilni »Al Spazzacamino«. — Na običnem zboru bili so voljeni v odbor sledeči gg.: Josip Rože, predsednikom, Tomaž Hrast podpredsednikom, Josip Zadnik tajnikom, Fran Ljubič blagajnikom, Josip Durnik in Rudolf Kompara pregledovalcema računov, Fran Sešek odbornikom.

Vaje se bodo vršile odslej trikrat v tednu: ob torkih in petkih za vajence, ob sredah pa za stare člene. — Veselica, ki se je imela vršiti na 25. novembra, je radi zaprek na strani g. učitelja preložena na dan 3. januarja 1904. l.

Na ustanovnem običnem zboru dne 5. novembra je bilo sklenjeno, da se bo ime društva glasilo »Tržaško-sv. Jakob-ska godba v Trstu«.

O d b o r.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu prosi vse gospodarje-trgovce, da blagovolijo poslati svoje vajence k vpisovanju v nedeljski tečaj omenjenega društva, ki se prične s 1. decembrom t. l.

Vpisovanje se bo vršilo ves teden od 4. do 6. ure in prihajajo nedeljo 15. t. m. od 3. do 5. ure popoldne v društveni sobi, ul. di Torre bianca 16 l. nd.

Ker za sedaj ni možno otvoriti že rednih večernih tečajev, izraža podpisani odbor

nado, da bodo p. n. gospodarji s toliko večjo gorečnostjo skrbeli za obilen obisk nedeljskih tečajev.

O d b o r.

Gospodarske zadruge v Trstu in po okolici opozarjajo še enkrat, da bo v nedeljo shod delegatov, ki se bo posvetoval o novem revizijskem zakonu in o eventuelni ustanovi centrale v Trstu. Neizogibno potrebno je, da vsa naša gospodarska društva določijo delegata na ta shod, ki se bo vršil ob 9. uri predpoludne v prostorih »Slov. čitalnice«, ulica S. Francesco 2.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo prihodnjo soboto dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer pevske vaje za mešani zbor. — Mesto nedeljske vaje, katero je podpisani sklenil opustiti, da tako da možnost pevcev in pev-kam, da se udeležijo veselice bratskega pevskega društva »Zorja« iz Rojana, bo skupna pevska vaja prih. soboto. — Ob enem se javlja, da se bodo od sobote dalje do dne 15. decembra t. l. vsprejemale nove pevske moči.

Mešo tajnika v VIII. plačilnem razredu je razpisano na c. k. finančni prokuraturi v Trstu. — Prosilci morajo dokazati poznanje jezikov in druge potrebne kvalifikacije.

Ne reča na tramvajski progi. Voz električne železnice zadel je predsinoči na miramarski cesti v nekega pijanega človeka, ki je baje neki 50-letni Jakob Kos. Precej težko ranjenega prenesli so Kosa v mestno bolnišnico. Ko je radi te nesreče redarstveni nadzornik zaslislal zavirača dotičnega voza, Angelja Cesarja, izjavil je ta, da je Kos nezadoma hotel prekoračiti tramvajsko progo neposredno pred vozom, vsled česar ni bilo časa, da bi bil ustavil voz in je voz Kosa porušil na tla. Kos ni mogel v bolnišnici odgovarjati na stavljenja mu vprašanja, valed česar preiskovalni sodnik dr. Barzal niti ni šel k bolniku.

Dosedaj dr. Barzal ni dal še aretirati niti ravnatelja električnega tramvaja, niti istemu podrejenih nadzornikov. Seveda ni mej istimi nobenega Slovenca.

Drzna tatvina. Včeraj popoldne med 4. in 4½ ure, torej še ob belem dnevu, so ulomili dosedaj še neznani tatovi v prvo nadstropje hiše št. 2 v ulici Torre bianca. Odprli so s silo — brčkone s pomočjo dleta — dva kovčka, iz katerih so odnesli en svrtnik, dva zlata prstana z dijamantom, 1 srebrno verižico in 1 novo brivno britve s številko 4 na etui ju. Verižica ima štiri konce in srebrn medaljon. Desni ročaj svrtnika ima na koncu dve luknji od molov. Na enem prstanu, na manjem, je dijamant nekoliko oškrbljen. Opozarja se slavno občinstvo na to za slučaj, da bo kdo ponujal te predmete na prodaj. Tatovi so odnesli tudi 8½ gld. v denarju, pustili so pa mnogo obleke in dva bankoveca po 100 gld., ki sta bila spravljeni na dnu kovčka. Teh brčkone niso opazili. Tretjega kovčka, v katerem je bila zlata ura z zlato verižico v skupni vrednosti kakih 200 kron, in kakih 85 gld., se tatovi sploh niso dotaknili.

Poškodovanec je pripravljen plačati primerno nagrado onemu, ki bi mu pokazal kako sled za tatovi, oziroma, ki bi mu doposlal katerega ukradenih predmetov. Dopisati je na naslov: Jakob Počkaj, ulica Torre bianca št. 2.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 10.1, ob 2. uri popoldne 15.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 770.1 — Danes plima ob 10.12 predp. in ob 11.11 pop.; oseka ob 4.34 predpoludne in ob 4.32 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Prvi Slovenec v goriški trgovski in obrtni zbornici.** Ta zbornica je v svoji seji od ponedeljka imela izvoliti enega zborničnega svetovalca namesto umrlega Mighet-tija. Na zadnjih volitvah so dobili enako število glasov gg. Josip Hrovatin, Andrej Obersnel in Anton Juretić iz Kobarida. — Zbornica je sedaj izvolila tega poslednjega zborničnem svetovalcem.

»Tako imamo Slovenci vsaj jednega zastopnika v tej zbornici!« — vsklika »Soča«. Ali vam, cenjeni čitatelji, ne zveni to kakor krvava ironija, da šele sedaj in po volji neizprosne smrti prihaja prvi Slovenec v zbornico dežele, v kateri prevladujejo Slovenci po številu in po gospodarski moči? Bolje res ni možno simbolizirati naših razmer in tiste — pravičnosti v državi, ki omogoča in z vsemi sredstvi konservira take razmere,

nego je to simbolizirano v prihodih prvega Slovenca v trgovsko in obrtno zbornico deželne goriške!

× Slovenska šola Podturnom. — »Corriere« je priobčil troške, katere je stala slovenska šola Podturnom od l. 1896. doslej. Ti troški znašajo 56.728 K 91 st. »Corr.« imenuje te troške »spese dolorose ed inutili«, češ, veliko denarja, učencev pa šola nima nič! 56.000 K, to je že neka svota. Ali kdo pa je kriv, da je vržen proč ta denar? Edino paš le Lah, ker so nalašč poiskali tak prostor za slovensko šolo, o katerem so vedeli naprej, da ni sposoben v tako svrhu in da slov. starši ne morejo pošiljati svojih otrok v oddaljeno in gnilo Katinellijevo vojašnico. Ako je občina postopala tako, kakor bi bilo pričakovati od sinov dvatisočletne kulture, potem bi imeli Slovenci v Gorici svojo ljudsko šolo na primernem mestu, in od onih 56.000 K bi se ne bil potratil niti vinar! Toda rajši tratio denar ter ga izdajajo brez haska, samo da le Slovenci nimajo nič od tega, oni pa da vseeno kričijo o troških za Slovence, ki so »spese dolorose ed inutili«. Pa občina goriška je že navajena zapravljati. Saj so zabili, pa smi ne vedo, zakaj, že nad 2 milijona K! Kaj bo taka bagatelica 56.000 K! Le tako naprej!

Po »Soči«.

× Pretepi. »Gorica« toži radi pretepa, do katerih prihaja sedaj tu, sedaj tam po deželi. Tako so se n. pr. te dni stopili vsčani v Logu pri Tolminu in so nekega Čuka ranili z nožem tako silno, da so ranjenca morali prevesti v goriško bolnišnico. — Dalje so se pretepali te dni v Lokavcu, kjer so nekega Šuligoja pretepli in tudi ranili z nožem tako silno, da je siromak moral v bolnišnico.

Tožba »Gorice« je opravičena. Pretepanje je v prvič le znamenje posurovljenja, a to ni v čast, ni posamičniku, ni narodu. A škoda, ki jo trpe ljudje (poleg sramote), ko morajo v zapore! Domačim hišam so odtogajene delavne moči, trpeti jim je veliko materialno škodo tudi valed sovražstva s sosedi, ki sledi pretepom neizogibno. Ljudje, spametujte se vendar in pridite vendar enkrat do spoznanja, da oni, ki je koga pretepel, še nikakor ni dokazal, da ima tudi prav.

× Na delžnem odboru goriškem je razpisano mesto pisarniškega asistenta v X. plačilnem razredu deželnih uradnikov. Prosilec mora dokazati avstrijsko podaništvo, neoporečno moralno vedenje, dovršene studije in poznanje deželnih jezikov. Diktator v deželi goriški, vitez Pajer, razpisuje to službo v uradnem »Osservatore triestino« samo v italijanskem jeziku!

Vesti iz Kranjske.

* Ljubljanski župan in častniki. — Afera je zaključena prvemu v zadoščenju, drugim pa... ne, nočemo izreči trde besede. Častniki ljubljanske garnizije so brezporojno umaknili svojo tožbo proti županu Hribarju. Ali na tej afri niso ponesrečili le častniki, oziroma korno poveljstvo, ki jim je velelo tožiti, ampak z grdo liso v obrazu je izišel iz te afere še nekdo drugi. Ljubljanski uradni list, pisan na nemškem jeziku slovenskemu prebivalstvu v zasmeh, je priobčil sedaj oščjelen komunike o. k. državnega pravdnštva, iz katerega je razvidno, da so bili častniki zavedeni v tožbo po nekem netočnem poročilu o dotični seji mestnega sveta, katero poročilo je priobčil — isti uradni list — cesarskim orlom na želu...!

Kdo ima liso na obrazu? G. župan gotovo ne, ki je zaslišen na sodišču informativno, izjavil le toliko: da se piše za Ivana Hribarja, a odgovarjal da bo na obtožbo edino le na javni razpravi! To je bilo možno, ne vemo pa, da-li je bilo pristojno — vse drugo!

* Sledi germanizacije po Gorejskem. Iz »Slovenca« posnemamo: Sledi germanizacije videti ob vsaj črti doli preko Radovljice. V tem kraju je trgovec, na čegar prodajalni se blišči sama nemščina, kateremu pa na debelo znaša denar naša zaslepljeno ljudstvo. Notar v tem kraju ima izključno nemški napis. Tudi ne pojmi, zakaj se ponaša nad vratni tamošnje občinske pisarne »Stadtgemeindegemeinde« poleg slovenskega? Ali nimajo občine svoje avtonomne jezikovne pravice? Ali bo pod novim županom, katerega skoro dobje v Radovljici, drugače, ne vem. Pa še drugih znakov germanizacije sem zasledil ondi, o katerih bi še utegnil izpregovoriti.

Kaj pa naš Bled — biser slovenske dežele? Ondi se izživajoče košatijo samonemški napisi. In vse to je prav našim merodajnim osebam? Pazite, da vas potomeci ne bodo preklinjali.

Vesti iz Štajerske.

— »Podporno društvo organistov« s sedežem v Celju vabi na občni zbor, ki se bo vršil dne 17. nov. t. l. ob 11. uri dopoldne v dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Vpored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora in dveh nadzornikov. 5. Slučajnosti. — V zvezi z občnim zborom bo ob 10. uri dopoldne slovenska sv. maša v stolni cerkvi, na kateri bo peval iz prijaznosti stolni pevski zbor. — Na mnogoštevilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

— Slovenska zmaga. — V občini Oplotine pri Čadramu so bile v ponedeljek občinske volitve. V III. in II. razredu so zmagali Slovenci, I. pa je ostal še nemški tarjem, a še tega ne bi imeli več, da ni žreb odločil zanje ugodno.

Da bomo prav umeli pomen te slovenske zmage, moramo pomisliti, da v tej občini ni bilo slovenske večine, kar pomniijo ljudje.

— Pravica v Celju. Te dni se je vršila na okrajnem sodišču v Celju kazenska razprava proti trojici nemškutarjev, ki so v neki celjski kavarni napadli mirno celjsko družbo. Če povemo, da je razpravo vodil slavn in sloviti jurist dr. Ducar, potem se ne bomo nimalo čudili tudi naslednjemu. Slovenske priče so izpovedale pod prisego, da je eden nemšurjev zgrabil enega iz slovenske družbe za prsa in ga hotel potegniti izza mize. Nemškutarske priče pa so izpovedale tudi pod prisego, ali kontradiktorno. Ene ali druge priče so torej krivo prisegle in sodnik bi bil moral ukreniti temu primerno. Ali nič vsega tega. Sodnik dr. Ducar je jednostavno verjel nemškim pričam in je na podlagi njih izpovedi oprostil vse tri tožene nemškutarje. »Domovina« se nadeja, da bo državno pravdnštvo drugoga mnenja in da začne preiskavo radi krive prisige.

— Nad zakonom in nad pravico se čutijo nemški gospodarji v Mariboru. — Na zadnjih občinskih volitvah je bila izvoljenih v občinski svet tudi par socialstov, ali oblastneži niso hoteli pripoznati njih izvolitve. Svar je prišla pred upravno sodišče, ki je preglasilo omenjeno izvolitev za veljavno. Ali istotako, kakor hočejo neke ob Adrijji žvižgati na vse razsodbe upravnega sodišča, so tudi oblastneži v Mariboru postavili svojo voljo nad zakon in nad razsodbo najvišjih instancij. Ukljub rečeni razsodbi nočejo vabiti v sejo veljavno izvoljenih socialističnih svetovalecev in so se vsi člani obč. sveta izrekli za to, da se jih ne vabi!

Človek je lahko najhujši nasprotnik socialistov in more obžalovati, kolikor toče, da so se tudi tej stranki odprla vrata v občinski svet, ali radi tega nima še nikake pravice, da se postavlja nad zakon in zasmejuje razsodbe take visoke instance, kakoršna je upravno sodišče! Saj to je ravno kar zastruplja: nemški hegemoni ne poznajo zakona, ne spoštujejo nobene avtoritete in ne priznavajo nikakega prava — drugim.

Razne vesti.

Po samomoru ital. ministra Rosano. Rimski vplivni list »Tribuna« opisuje povodom samomora italijanskega ministra Rosano, italijanske socialiste ter opisuje bivšega anarhista Bergamasco tako-le: Kedo je ta Bergamasco? Bergamasco je bil v svoji mladosti anarhist. Po dosluženju vojaški dobi je zatajil, oziroma odpal od anarhizma in postal socialist. Kakor tak je podaril listu »Avanti« 10.000 lir in 1200 je podaril delavski komori. Obsojen prej v pregnanstvo v Afriko, zaprt v času nemirov leta 1898 kakor nevaren anarhist, vložil je prošnjo za pomiloščenje, v kateri prošnji je obljubil, da odstopi od rovarskih društev ter da se s svojo družino poda na deželo v mirno življenje. To prošnjo mu je sestavil sedaj pokojni minister Rosano, ki je kakor eden najboljših odvetnikov tudi dosegel pomiloščenje Bergamasca.

V zahvalo za vse to je sedaj isti Bergamasco nastopil proti pok. ministru in to z dokumenti dvomljive vrednosti.

Rosano vpilje od onkraj groba: »Ne poznam obtožujočega pisma, ne poznam objav-

ljenega telegrama in tudi govornica o pomiloščenju Bergamasca je neresnična!«

Ako je vse to res, in mi menimo, da je pokojni Rosano vsaj pred obličjem smrti pisal resnico, potem je res postopanje Bergamasca in njegovih semiljenikov proti pok. ministru Rosano — grozno.

Naše mlekarstvo.

(Dopis s Kranjskega.)

II.

Našim mlekarjem manjka centralizacije in sicer take centralizacije, ki bo služila temu imenu in ki ne bo centralizacija le na papirji, in kjer ne bo tistega — naj se nam oprostí trd izraz — »prokletega separatizma« po katerem so Goričani za-se, Primorci, Kranjci, Štajerci, Korošci za-se, torej vsaka kronovina popolnoma sama za-se.

In jedno tako »centralo« na papirji imamo — Hvala Bogu — in ta se nahaja na Kranjskem, v Logatecu. Ustanovila se je, ako se še prav spominjamo, spomladi t. l. Kakor nam je pravil neki udeleženeec onega ustanovnega shoda »kranjske centrale« — druge kronovine so bile izključene — se je ta shod vršil precej glasno. Potrjena (?) pravila so se predložila zborovalcem v vsprejem »en bloc«, volil se je odbor, vsprejemali so se kakor udje privatne osebe in mlekarne. In stvar je bila dovršena.

Prve pomisleke proti tej »centrali« je menda sprožil znani trgovec na Reki, gosp. Bole. Mož je — ako se še spominjamo — obelodanil svoje misli v listu »Edinost«. Ako se ne motimo, je takrat trdil g. Bole o tej »centrali«, da je v nekakem pretesnem okvirju sestavljena in jej je menda prorokoval tudi nekako zgodnjo smrt.

V tej stvari se je oglašil tudi »Slovenec« v precej markastičnem tonu, čigar refren je menda bil: »Logatec pa sedež centrale! Pojte se soliti!«

In ta »kranjska centrala« — vsaj tako se nam zadržuje — je menda že zaspala spanje pravičnega. Kak dobiček je prinesla ta »kranjska centrala« kmetu, smo jako radovedni, a dopoveda se nam, da drugoga ne, njo edino le to, da so v tej »centrali« zastopane mlekarne poslane nekaj mesečnih izkazov in udnino. V tem nas še najbolj prepričuje dejstvo, ker je v neposrednji bližini na migljaj logaške mlekarne ustanovljena črnovška mlekarne — tako nam je prilično pravil nek nje odbornik — tako hitro propadla!

Tu v Trstu se je pred nedavnim časom ustanovil nekaj »mlekarski trifolij«, sestojič seveda iz laških magnatov, ki hoče vzeti nekako v zakup vez tržiški trg in ga preskrbovati z mlekom. Kam se bo stekal dobiček, je prav lahko umeti. Neki tukejšnji mlekarški trgovec, ki je bil prej glavni odjemalec logaške mlekarne, se pa sedaj jako hujuje na ta »trifolij«. Seveda, ker mu, prvič, polagoma odje vse odjemalce, in drugič, kar je glavno, ga še bolj jezi, ker se je ravno logaška mlekarne nekako zavezala, da bo oddajala temu »trifoliju« ves svoj mlečni dohodek.

Pripomniti je, da je predsedništvo »kranjske centrale« in logaške mlekarne eno in isto.

Na ta način si ta »trifolij« polagoma pridobiva trdna tla v Trstu. S časoma zadobi tu prevážno moč in posledica bo neizogibna ta, da nam bo nastavljal cene, izpodmikal polagoma slovenskim mlekarjem nam Trst in da nekako umetno zaduši vse one okoličane Slovence, kateri še danes donajajo vsak dan mleko v Trst. Sicer pojde to za sedaj še polagoma, a kadar pridrpa v Trst karavenska železnica, potem pa ne bo rešitve, ako se ne zavemo prej nevarnosti in ne izpodkopljemo temeljito tal temu nevarnemu podjetju.

Brzjavna poročila.

Nesreča na železnici.

DUNAJ 12. (B.) Brzovlak južne železnice, ki je sinoči odšel iz Trsta, je ob 1¹/₂ uri popoldne pri Štoreh blizu Celja zadel ob osebni vlak, odidši včeraj popoldne z Dunaja. Dve osebi in vlakovodja brzovlaka so bili lahko poškodovani. Oba vleka sta imela večurno zamudo.

Stanje naučnega ministra Hartela.

DUNAJ 12. (B.) Vzlic višanju temperature, nastopivšemu v minoli noči, se stanje

naučnega ministra ni bitstveno spremenilo. Popoldne se je dal cesar obvestiti o stanju ministra.

Na skrajnem Vztoku.

PORT ARTUR 11. (B.) Ruska brzjavna agencija poroča z ozirom na vesti o okupaciji Mukdena, da je Rusija odpustila v to mesto le dve stotniji, da vspostavi red.

LONDON 11. (B.) »Daly Mail« javlja iz Tjenčina: V Koreji nahajajoče se vojaške čete so se odpovzvale.

LONDON 12. (B.) »Daily Mail« javlja iz Tjenčina, da je Jaunšikaj obvestil kitajsko vladu, da razpolaga s 45.000 mož, ki so pripravljeni, da zasedejo Mandžurijo.

LONDON 12. (B.) »Daily Telegraph« javlja iz Tokio: Popoldne je bil razgovor med baronom Komura in baronom R. senom, ki pa je trajal le malo časa. — Glasom poročila istega lista iz Šngaja, sta Jaunšikaj in generaj Ma izjavila, da bosta že prihodnjo nedeljo pripravljena za odhod proti Rusom v Landžuriji.

Potovanje italijanske kraljevske dvojice v Anglijo.

RIM 11. (B.) Kralj in kraljica odpotujeta v nedeljo na Angležko. Minister za vnanje stvari, Tittoni, kateri bo kraljevsko dvojico spremljal na tem potovanju, odpelje se v soboto iz Rima v San Rosore, kjer prebivata sedaj kralj in kraljica.

Potovanje italijanske kraljevske dvojice na Angležko.

LONDON 12. (B.) Uradno se nazaanja, da kralj in kraljica italijanska dospeta v Portsmouth dne 17. t. m. na yahti »Victoria and Albert«. Iz Cherbourga bo spremljalo to ladijo angleško brodovje. — V Portsmouthu pozdravi kraljevo dvojico salut brodovja in ju vsprejme princ Waleski. Od tu se poda kraljeva dvojica v Windsor. — Obisk v Londonu je določen za 19. dan t. m., katerega dne bo zajuterk v Guidhallu. Povratek bo najbrž 21. t. m.

Delavsko gibanje na Francozskem.

LILLE 12. (B.) Tovarnarji v Armen-tieres so odklonili predlog razsod šča, izavili pa so se pripravljene, da v sedmih dneh potem ko se zapriče delo, izplačajo delavcem 300.000 frankov, katere svota bi odgovarjala plačilom enega tedna.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN ŠUDNIK.

Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski lista »Edinost« v Trstu.

Čevljarska prodajalnica, ki dobro vspeva ter ima mnogo odjemnikov se proda radi odhoda. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)
vpisane zadrge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigov
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih a tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, ma-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI
GIESSHÜBLER
naravn
alkalinen kofein

Izvrstni
mizarski pomočniki
(delavci za pohištvo) se tako
sprejmejo
Dunaj, Möbelfabrik, VII., Mariahilferstr. 86.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priloga svojo zalogo jestvin, kolo-
nizalij, vsakovrstnega olja, najfineje
testenine po jako nizkih cenah, na-
dajle moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo
bodiš na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franko.

Urar F. Pertot Trst ulica della
Poste 3, vogal ul.
Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld.
naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-
skih ur, registratorjev i. t. d. Popravlja vsako-
vrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in
2 sobami in eno
kuhinja se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardian
v bližini Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A. I.
nastr. od 1-2 in 5-7 pop.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33
cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm
po K 2. — □ m.

Plošče v risenju po dogovoru. — Se ne
boji nikake konkurence bodi si glede cene ali
kakovosti blaga.

Prodajalnica rokovic in kravat.
A. HUBMAN
TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glade, prve vrste za gospe, 2
gumba po gld 1. —
3 gumba po gld 1.20
Rokovice iz švedske ali bele kože za pravi,
3 gumba po gld 1.20
Rokovice glade z voleno podlago za go-
spode gld 1.60
Rokovice od 8 št. volne gld —.80
Rokovice glade za gospe (angleške vrste)
po gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angleške po gld 1.80
Rokovice za častnike gld 1.10, podčastnike
70 novč.
Rokovice angl. od kože gld 1.80
Rokovice glade, dvojnati šev 1.40

Izbor kravat najnovejše mode.
„Ciprija Parizien“ prah za gospe tvrdi Kielhauser
v Gradcu po 10 novč. zavitek.
Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.
NB. Rokovice se poškušajo ter spreje-
majo naročbe po meri.

Svoji k svojim
OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

TOVARNA POHIŠTVA
Rafael Italia
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
TRST.
ulica Malcanton št. I.
po zelo nizkih cenah.

Zlata DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priloga svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlata-
nine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne
poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Predzadnji teden. Srečkanje, dne 21. novembra 1903.
C. kr. dunajska policijska loterija, srečke po 1 K.
1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v vrednosti **kron 50.000 kron!!**
Prvi trije glavni dobitki **kron 25.000, 5000, 1000**, se na zahtevanje po odbitku postavnega davka
izplačuje v gotovini
Srečke se vdobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih kolekcijah in pri
Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I., Spiegelstrasse 15.
Vsak kupec srečke vdobi izkaz srečkanja brezplačno in franko.

Ulica S. Giovanni št. 4.
(PALAČA SALEM)
HIGIJENIČNA MLEKARNA
„TRIFOLIUM“
MLEKO ČISTO, ZAJAMČENO, filtrirano in sterilizirano liter po 24 stotink
(v pat. but.) 26
NAJFINEŠE SUROVO MASLO ZA ČAJ, zajamčeno pristno kg. po K. 2.40
Crema - Sreža jajca.
Mlekarna „Trifolium“ stoji pod nadzorstvom c. kr. kemičnega poskuševalca v Gorici.
Točna postrežba na dom.
TELEFON št. 1773.

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev
najboljših tu- in inozemskih tovaru
Borzni trg št. 2. II. nadstropje
(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor
tudi na obroke.
Konkurenčne cene

Novo otvorjenje najbolj poznane
trgovine z obuvalom

— TRST —
Via delle Poste št. 3. **M. MADRIZ** Via delle Poste št. 3.
— TRST —
Specijaliteta: oficirska obuvala.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate paštilije Ravasini, koje se izdelujejo z iz-
vlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo same na sebi
že medicinsko moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni di-
halnega organa ter zlasti odpravijo katara, bronhijalne, želodčne in
črevesne zasklizenja.
Ena skatljica z navo lilom 80 stot. Zahtevati je le paštilije z vžganim imenom „Ravasini“ ter
zavračati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 skatljice.
Glavna zaloga: Lekarna Ravasini v Trstu.
Vdobivajo se v TRSTU v lekarnah: Antoniazzi Skedenj, Binasotto Ponterosso, Gmeiner ulica
Giulia, Jeroniti ul. Caserma, de Leitenburg pri javnem vrtu, Picciola Barr. vecchia, Serravallo ul.
Pesce, Suttina Corso, Vidali & Vardobasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofolletti in Pon-
toni; na REKI: Prodani in Schindler.

Dalmatinska gostilna
„De Giacomo“
v ulici Valdirivo št. 14.
priloga svojo dobroznano gostilno, preskr-
bljeno vedno z najboljšimi dalmatinskimi vini
ter izborna domača kuhinja.
Teči pa:
Črno dalmatinsko. . . . po 32 nvč.
Opolo 36
Na zahtevo se pošlje od 5 litrov na dom;
za večje množice po dogovoru.
Svojim cenjenim rojakom in bratom Slo-
venceem te tople priporočila
Jakov Marasović, lastnik.

Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.
Železno pohištvo, zrcala iz Bečja. —
Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, si-
valni stroji za dom in obrt po najugodnejših
cenah.

Anton Skerl
mehanik
Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).
Gramofoni, fonografi, plošče in ci-
lindri za godbo v velikem izboru.
Internacionalna godba in petje.
Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijaliteta:
Priprave za točenje piva.
NB. V olajšanje nakupovanja se prodaj-
ajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Mnogo denarja!
do 1000 kron na mesec zamo-
rejo častno zaslužiti osebe vsa-
kega stanu, (tudi kot postran-
ski zaslužek).
Natančnejše pod „Reel 107“
na Annoncia - Abthe lung des
MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Assicurazioni generali
V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje
zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-
žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega
blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavnica in rezerva dne
31. decembra 1893. gld. 58,071,673-84
Premije za potlejati v naslednjih
letih 30,541,700-64
Glavnica za zavarovanje življenja
do 31. decembra 1894. 169,929,625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. 9,737,614-48
b) od začetka društva do 31.
decembra 1894. 292,401,706-51
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj
tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanč-
na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via
della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

FILIJALKA
BANKA UNION
V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli
kakor:
a) Vsprejema uplačila na tekoči račun, ter se
obrestuje:
Vrednostne papirje:
po 2 $\frac{1}{2}$ % takoj
„ 3 % „ na 6 mesecev
„ 3 $\frac{1}{2}$ % „ na 1 leto
Napoleone:
po 2 $\frac{1}{2}$ % „ na 6 mesecev
„ 3 % „ na 1 leto
b) Za giro-conto daje 2 $\frac{1}{4}$ % do vsakega zneska
izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneska
treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo
v posebni uložni knjižici.
c) Zaradna se za vsako uplačilo obresti od dne
uplačila in naj se jeto zgodi katero si budi urad-
nih ur.
Sprejema za svoje conto-correntiste inkase in
račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj,
Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja
nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne
papirje brezplačno.
d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri
vseh svojih zastopnikih.
e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-
pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti
primerni proviziji.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu šrebanju.
Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasao menic.
Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi.
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.